

Vet Aquí!

Butlletí lingüístic de la
Diputació de Girona

Abril de 2011

LA SETMANA SANTA PER L'ABRIL FA L'ANY GENTIL

Som a l'abril i s'apropa la Setmana Santa, un conjunt de celebracions religioses que es fan entre el Diumenge de Rams i el Diumenge de Pasqua o de Resurrecció per recordar la passió, mort i resurrecció de Jesucrist.

Les dates d'aquesta festivitat varien cada any segons la fase lunar. El Diumenge de Pasqua és el diumenge que segueix la primera lluna plena després de l'equinocci de primavera, i, per tant, sempre s'escau entre el 22 de març i el 25 d'abril.

Aquesta variació de dates ha originat una sèrie de dites populars, com per exemple *Pasqua marçal, misèria mortal*, que es refereix al fet que si la festa de Pasqua és primerenca, o sigui, que cau pel març, hi haurà mala anyada o serà any de desgràcies.

En català tenim diferents locucions referides a la Pasqua: diem *santes pasqües!* per indicar que no cal parlar més d'una cosa, que ja s'ha acabat o que ja hi estem tots d'acord; d'algú que està molt content, ple de satisfacció, en diem que està *content com unes pasqües* (a Mallorca i Menorca, *més content que un pasco*), i quan algú *fa Pasqua abans de Rams*, ens referim al fet que està anticipant les coses, especialment, que espera un fill abans de casar-se.

De refranys, en tenim a gavadals. Diem que *no és cada dia Pasqua*, en el sentit que no sempre ens afavoreix la sort o que no hem de pretendre fer cada dia grans negocis. A Banyoles, la dita *Parlem d'ous, que ara ve Pasqua* es fa servir per proposar humorísticament que es canviï de conversa perquè no convé continuar amb la que es portava. I per referir-nos a la fi del dejuni i dels oficis religiosos tenim l'expressió *Després de Pasqua de Resurrecció, ni penses, ni figues, ni sermó*.

Al *Diccionari català-valencià-balear* (<http://dcvb.iecat.net>), conegut com a Alcover-Moll, trobareu més refranys relacionats amb la Pasqua.

Santes pasqües i passem ara a un altre tema!

TENIM TAQUILLES, ARMARIETSI CASELLERS, PERÒ NO *GUIXETES

De vegades dubtem de si la paraula *taquilla* és correcta o no. La resposta és sí i no: depèn del que vulguem expressar. En canvi, sovint es creu que la forma **guixeta* és del tot genuïna en català, i en canvi és incorrecta, ja que es tracta d'un calc del mot francès *guichet*.

Emprem el mot *taquilla* per designar el lloc, en un teatre, en un cinema, en un recinte esportiu, en una estació de ferrocarril, etc. on es tenen les entrades o els bitllets per despatxar-los al públic. De *taquilla* deriven formes com ara *taquiller*, *taquillera* o *taquillatge*.

- ✘ Les entrades del FITAG es repartiran a les **guixetes** de cada teatre per ordre d'arribada.
- ✓ Les entrades del FITAG es repartiran a les **taquilles** de cada teatre per ordre d'arribada.
- ✓ La **taquillera** em va despatxar dos bitllets a Portbou.
- ✓ Pa negre ha estat la pel·lícula més **taquillera** del cinema català.

En canvi, per designar l'armari petit on es deixen els estris personals en un gimnàs, en una escola, etc., fem servir el terme *armariet*.

- ✘ Guardo les vambes a la **taquilla** del GEiEG.
- ✘ Guardo les vambes a la **guixeta** del GEiEG.
- ✓ Guardo les vambes a l'**armariet** del GEiEG.

Finalment, del moble amb caselles o compartiments, sense calaixos ni portes, que permet classificar-hi documents, cartes, objectes, etc., en diem *caseller*.

- ✓ Deixa'm la correspondència al **caseller**, que demà passaré a buscar-la.

UNA DE BRUNYOLS!

Un dels productes propis de la Quaresma són els bunyols, també anomenats *brunyols* en molts indrets. Sembla que tenen l'origen en els monestirs de l'Empordà, on segurament s'elaboraven per endolcir el dejuni i ajudar a fer-lo passar més bé. A diferència d'altres dolços tradicionals, com ara el tortell o la mona, que són més vistosos, els bunyols són austers, perquè la Quaresma és temps d'evitar excessos. *Bunyol*, segons Coromines, ve de *bony* i per això quan una cosa no surt bé diem que *és un bunyol* o *un brunyol*.

Des de l'Oficina de Serveis Lingüístics us animem a proposar-nos temes que us interessaria que tractéssim, siguin de normativa (pronoms febles, relatius, etc.), de qüestions convencionals, de terminologia administrativa o de qualsevol altre àmbit d'interès per a la Diputació (informàtica, medi ambient, economia...), etc. Podeu fer-ho a l'adreça osl@ddgi.cat.

Diputació de Girona
www.ddgi.cat

Diputació de Girona

Pujada de Sant Martí, 4-5 | 17004 Girona

Tel. 972 185 000 | Fax 972 208 088

[Avís legal](#) | [Privacitat](#) | [Accessibilitat](#)